

Datum
2021-03-04
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2021-2962

Yttrande

Till
Fredrik Edler

Remiss Granskning av inköpsverksamhet SR-2020-121

Grundskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundskolenämnden delar i stort de bedömningar och slutsatser avseende förvaltningens inköpsverksamhet och kontrollmiljö som revisionsbolaget E&Y lägger fram i revisionsrapporten.

Grundskolenämnden instämmer vidare i påståendet att det finns brister framför allt i verksamheternas beställarled, vilket leder till felaktiga och eller ofullständigt dokumenterade direktupphandlingar samt att en icke oansenlig mängd inköp görs utanför ingångna avtal.

Vidare framkommer det i rapporten att grundskolenämnden har en organisation som i flera delar bidrar till en betryggande intern kontroll, men att insatserna i andra avseenden behöver stärkas, systematiseras och utvecklas.

Yttrande

Grundskolenämnden ska redovisa vilka åtgärder som planeras att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda för samtliga fyra rekommendationer nedan.

- **Bedömningen är enligt revisionsrapporten att grundskolenämnden inte fullt ut har en tillräcklig intern kontroll avseende inköpsverksamheten.**

Inom den interna kontrollen ska grundskoleförvaltningen fortsätta förändringsarbetet genom att följa upp att rutiner följs genom att göra årliga återkommande fakturakontroller. Efter tertial 1 ska en intern kontroll motsvarande den nu aktuella kommungemensamma internkontrollen genomföras. Genom att denna kontroll utförs varje år uppnås en mätbarhet över tid. Områden med avvikelser ska identifieras och en åtgärdsplan ska tas fram.

Ekonomiavdelningen kommer att fortsätta med sina dagliga stickprovskontroller av fakturor som lagts till betalning för att förvissa sig om att inköpen föregåtts av en korrekt gjord direktupphandling och dokumentation. Vid avvikelse från inköspolicyn kommer berörd attestant att kontaktas.

Arbetet med att identifiera områden där det sker mycket direktupphandlingar och initiera ramavtalsupphandlingar måste fortsätta. Detta görs genom att ekonomiavdelningen fortsätter med att med hjälp av statistik från ekonomisystemet ta fram så kallade spendanalyser. Tidigare sådana analyser har inneburit att avtal tecknats för livsmedel i små förpackningar och för cateringtjänster. Genom att fortsätta granska inköpsmönster och systematiskt kartlägga verksamhetens behov skapas underlag för att i egen regi eller låta Malmö stads centrala upphandlingsenhet påbörja upphandling inom områden där grundskoleförvaltningen finner ett stort behov. Område som kartlagts gäller musikinstrument och förbrukningsmaterial och utrustning som behövs inom trä- och metallslöjden respektive textilslöjden samt inom de naturorienterade ämnena. Då ovan upphandlade områden och de pågående upphandlingarna ovan uppgår till ca 80 % av våra felaktiga inköp kommer detta att underlätta för verksamheten att göra rätt.

Grundskoleförvaltningens inköpssamordnare kommer även fortsättningsvis delta aktivt på nätverksträffar och bidra till att information sprids vertikalt i Malmö stad från beställare till central upphandlare och vice versa samt att vid behov uppmana personal med specialkompetens inom ett särskilt område att engagera sig i en referensgrupp. På så sätt kommer möjligheten öka till att rätt varor och tjänster upphandlas till ett konkurrensmässigt bra pris som uppfyller ställda kvalitets- och miljökrav.

Förvaltningsledningen har prioriterat frågan genom att ge information till skolornas ledningsgrupper om slutsatserna i revisionsrapporten och understryka vikten av en högre avtalstrohet vid inköp till verksamheten. Även en nyhet kommer att läggas upp på förvaltningens intranät. Det kommer att ske snarast och pågå under våren, vilket bedöms medföra ökad förståelse för frågan och högre avtalstrohet under 2021.

Grundskolenämnden behöver få en tydligare bild av problematiken kring inköp och direktupphandlingar. För att öka kunskapen och förståelsen kring frågeställningen kommer ekonomiavdelningen att utreda vad som är anledningen till att gällande regelverk inte följs av verksamheten. Därför kommer en kartläggning att ske av alla inköp överstigande 10 tkr exklusive moms där inköp inte skett via Ekot. Kartläggningen ska utröna vilka typer av fel som görs och inom vilka avtalsområden samt om det handlar om alla eller enstaka skolor. Efter att kartläggning kring inköp och direktupphandling skett och grundskoleförvaltningen vet vad som är orsak och verkan kommer förvaltningen att överväga ytterligare åtgärder för att säkerställa att lagar och regler efterföljs.

- **Grundskolenämnden rekommenderas att säkerställa tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för genomförande av upphandlingar och inköp ute i verksamheten.**

Grundskoleförvaltningen kommer att fortsätta med det förändringsarbete som pågått sedan hösten 2018, vars syfte är att öka och bredda kompetensen i hela organisationen kring inköps- och avtalsfrågor i allmänhet och praktisk hantering av direktupphandlingar i synnerhet. Målet är att uppnå en större medvetenhet och förståelse för inköpsfrågan bland förvaltningens beställare, budgetansvariga och beslutsfattare för att på så sätt uppnå en högre avtalstrohet och följsamhet av inköpspolicy och upphandlingsreglerna när varor och tjänster köps in till verksamheten.

Grundskoleförvaltningen har utbildningar och informationstillfällen där regler och policy kring inköp ingår. För att få en tydligare överblick att rätt insatser genomförs vid rätt tillfällen kommer en översyn av alla utbildningsinsatser ske, vilka utbildningar finns och till vem och om vad. Därefter kommer en plan för utbildningsinsatser och informationsinsatser om policy och regelverk kring inköp tas fram. Detta kan eventuellt innebära att en viss samordning bör göras och/eller att flera utbildningsinsatser behövs.

Ovanstående åtgärder i form av fortsatta utbildningsinsatser och ytterligare information på intranätet kommer successivt öka kunskapen inom verksamheten. Detta kommer att ske snarast och pågå under hela året, vilket bedöms medföra ökad förståelse för frågan och högre avtalstrohet under nästa läsår.

- **Grundskolenämnden rekommenderas att säkerställa att tillräcklig dokumentation upprättas och sparas vid direktupphandlingar.**

För att underlätta för beställare och administrativ personal på skolorna ligger rutinen för direktupphandling och rutinen för avtalshantering och avtalsuppföljning på förvaltningens intranät, Komin. Därutöver sker löpande utskick till skolornas funktionsbrevlådor per e-post i inköpsrelaterade ärenden till exempel innan ett nytt avtal ska träda i kraft och vid eventuella förändringar och avvikelser av betydelse. I samband med att grundskoleförvaltningen tecknar egna övergripande direktupphandlingar eller ramavtal går det ut som en nyhet i förvaltningens månadsutskick KortNytt till alla medarbetare i grundskoleförvaltningen.

Grundskoleförvaltningen har för avsikt att säkerställa att tillräcklig dokumentation upprättas och sparas vid direktupphandlingar. Detta ska ske genom att rekommendera varje skola att utse en representant som ska hålla sig informerad om förändringar i avtal och utgöra en kontrollinstans samt aktivt stödja skolans personal vid direktupphandlingar. Förtydligandet av rollerna och ansvarsfördelningen för inköp och beställningar bland skolans personal kommer att starta upp och pågå under 2021.

Det ska leda till att antalet beställare minskar och att kompetensen bland beställarna ökar. Grundskoleförvaltningen avser, för att öka avtalstroheten, att fortsatt kontroll av utbetalningslistan kommer att ske dagligen. Vid konstaterad icke korrekt dokumenterad

direktupphandling som överstiger 10 000 kr exklusive moms ska kamrer och/eller inköpssamordnare underrätta berörd utbildningschef. Denna förändring kommer att verkställas snarast, vilket ska leda till att avtalstroheten ökar successivt.

Grundskolenämnden ställer sig positiv till den pågående utredningen som ska undersöka införandet av certifierande beställare. Förvaltningens inköpssamordnare och en handfull administrativ personal på skolorna kommer att intervjuas av stadskontorets upphandlingsenhet och kunna ge sin bild av situationen. Med bakgrund av slutsatserna i revisionsrapporten kommer grundskolenämnden fortsätta med att stärka inköpsorganisationen och kontrollmiljön.

- **Grundskolenämnden rekommenderas att besluta om nämndspecifika riktlinjer för direktupphandling.**

Grundskolenämnden har beslutat under 2019 om såväl en rutin för direktupphandling som en rutin för avtalsuppföljning och avtalshantering, GRF-2019-18008 och GRF-2019-18716.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Anders Malmquist
.....